

מז התלמוד
 סדר מועד,
 מסכת ערוכין, דף צ"ז

"ואשתו של יונה היתה עולה לרגל ולא
 מיהו בה הכמים"

פוק - צא
 מיפרשא - מפורש

הסבר: התלמוד עוסק בהגדרת "מצוות עשה שהזמן גרמא" - מצוות שנשים פטורות מהן. מכך אשתו של יונה בן אמיתי הייתה עולה לרגל ניסו חכמים בתלמוד לומר שאולי זו מצווה שלא הזמן גרמא.

על המפה

זכרון יעקב

זכרון יעקב נמצאת בחלקו הדרומי של רכס הכרמל, והיא נוסדה ב-1882 על ידי עולים חובבי ציון שהגיעו מרומניה במסגרת העלייה הראשונה. הברון רוטשילד פרש את חסותו ונתן את תמיכתו למקום ולמתיישביו, וכאשר חנך את בית הכנסת שבנה, הוא קרא למקום "זכרון יעקב" על שם אביו גיימס יעקב מאיר רוטשילד.

במשך השנים התפתחה בזכרון יעקב תעשייה של יקבים ויין ושל חקלאות ומחקר חקלאי.

בין תושביה המפורסמים של זכרון יעקב היו הרופא ד"ר הלל יפה שהקים במקום מרפאה ונלחם בקדחת, וכן בני משפחת אהרונסון - אהרון ושרה שייסדו את מחתרת ניל"י ופעלו במקום בזמן מלחמת העולם הראשונה.

מדרחוב רחוב המייסדים בזכרון יעקב (Wikipedia, Rickp)

סדר מועד | מסכת ערוכין, דפים צ"א- צ"ז
 פרשת חיי שרה | כ"א- כ"ז בחשוון (8-14 לנובמבר)

דף צ"א: שיטת רבי שמעון

חכמים אסרו לטלטל מרשות היחיד אחת לרשות היחיד אחרת, מפני שחששו שאנשים יטעו, ויעבירו חפצים גם מרשות היחיד לרשות הרבים. לכן, אסור לטלטל מחצר אחת לחצר אחרת, כי כל חצר נחשבת רשות בפני עצמה.

רבי שמעון אומר, כל החצרות וכל הגגות נחשבים רשות אחת גדולה. למי רבי שמעון, אין צורך לעשות ערוב חצרות כדי לטלטל מחצר לחצר, או מן החצר אל הגג, כי הכל נחשב רשות אחת.

אלו כלים מותר לטלטל מחצר לחצר? רק כלים שהיו בחצר בעת כניסת השבת. אבל כלים שהיו בתוך הבית בעת כניסת השבת, אסור לטלטל מחצר לחצר, אם לא עשו ערוב חצרות.

דף צ"ב: החצר הקטנה שהצטרפה לחצר הגדולה

היו שתי חצרות, אחת קטנה ואחת גדולה, וביניהן גדר גדולה ונחקה.

כל עוד עמדה הגדר על תלה, כל חצר נחשבה שטח ורשות בפני עצמה, בלא קשר לחצר השנייה.

יום אחד קרסה הגדר שבין החצרות, ונותר ממנה רק מעט, קצת אבנים שעוד נותרו על מקומם. אבל, לא כולם ראו את מה שנותר מן הגדר; רק העומד בחצר הגדולה יכול להבחין בגדר הקטנה שנותרה ולהבין כי פעם היתה כאן גדר, אבל, מי שעומד בחצר הקטנה אינו רואה כלום. אין גדר.

במצב כזה, החצר הקטנה נחשבת חלק מן החצר הגדולה, כי מן החצר הקטנה הרי אין רואים שיש גדר ביניהן. לכן, אם החזן עומד לבדו בחצר הגדולה, ויתר המתפללים עומדים בחצר הקטנה, הם נחשבים כאילו הם מתפללים במקום אחד, מפני שהחצר הקטנה נחשבת כחצר אחת עם החצר הגדולה.

דף צ"ג: החצר העליונה והחצר התחתונה

היו שתי חצרות, זו ליד זו, אך חצר אחת נמוכה עשרה טפחים מהשנייה. כדי לעבור מחצר לחצר, צריך היה לעלות במדרגות.

יום אחד בנו גדר גדולה בין החצרות והפרידו ביניהן. מאותו יום בו בנו את הגדר, כל חצר נחשבה חצר בפני עצמה, מפני שהיתה ביניהן גדר בגובה עשרה טפחים.

יום אחד, לפתע, קרסה הגדר ונותר ממנה חלק קטן בלבד. החלק שנותר היה קטן כל כך, שפאשר עמדו בחצר הגבוהה, ראו רק חלק קטן שנותר מן הגדר, והחלק הזה שראו מן החצר העליונה לא היה בגובה עשרה טפחים.

במצב כזה, החצר התחתונה נחשבת חצר בפני עצמה, שהרי לחצר זו יש גדר בגובה עשרה טפחים. אולם, החצר העליונה, אינה נחשבת כחצר בפני עצמה, שהרי לחצר זו אין גדר בגובה עשרה טפחים.

מתפללים

לפניכם אירוע שעורר דיון משפחתי סוער:

דניאל בן ה-13 חגג בר מצווה. חברו הטוב יוסי שבא ממשפחה עשירה, הביא לדניאל מתנה יקרה מאוד, ששווה בערך 1,000 ש. אחרי חודשיים יוסי חגג בר מצווה באולם מפואר, ודניאל התלבט מה להביא ליוסי מתנה.

מצד שני:
דניאל בא ממשפחה שחיה גם כך בצמצום ובחיסכון, והוא לא יכול להרשות לעצמו או לבקש מהוריו שיאפשרו לו לתת ליוסי מתנה כל כך יקרה, אבל הוא חושש שאם הוא יביא מתנה "פשוטה" זה יעליב אותו וגם את יוסי.

מצד אחד:
הוא רוצה להביא ליוסי מתנה גדולה ויקרה כמו שיוסי הביא לו, ובזה "להחזיר לו" מתנה באותה רמה.

...אה עִתְכֶם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה והתמפללתם עליה אתם מוזמנים לשותף אותנו ואולי היא תתפרסם אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

מי אני? |

- א. נולדתי בזכרון יעקב בשנת תר"ן - 1890.
- ב. הצטרפתי למחתרת ניל"י כדי לסייע לבריטים לכבוש את ארץ ישראל מידי הטורקים.
- ג. ניהלתי עם יוסף ליזנסקי רשת ריגול לטובת הבריטים.
- ד. בערב סוכות תרע"ח - 1917 נתפסתי על ידי הטורקים, ובחרתי להתאבד כדי לא להסגיר סודות ואת חבריי. נקברתי בבית העלמין בזכרון יעקב.

למזלנו

דבר תורה

חז"ל התייחסו בצורה שלילית מאוד לעפרון החתי שהרבה לדבר על כך שיתן לאברהם במתנה את מערת המכפלה, ובסופו של דבר לקח ממנו כסף רב.

המדרש לומד על קלקולו של עפרון מדקדוק מיוחד הנמצא בפסוקי התורה. בכל הפרשה כולה מופיע שמו של עפרון בכתוב מלא - עם האות "ו", מלבד פעם אחת - בפסוק בו מתוארת לקיחת הכסף מאברהם - שם שמו של עפרון **בגם ונחסר**: "וישקול אברהם לעפרן את הכסף...". עפרון בוודאי הרוויח בטווח הקצר מכספו של אברהם שהגיע אליו בשל מכירת המערה, אך לדיראון עולם הוא ייזכר כמי שחיפש את עצמו ואת ממונו, **ובכך פגם הוא בשמו**. לא סתם אמר קהלת: "טוב שם משמן טוב".

חמד של מושג

מינהל החינוך הדתי הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

הנחת תפילין בשבת

בכל יום מימות החול מניחים תפילין, אולם בשבת אין מניחים תפילין. מה הסיבה לכך? חז"ל מסבירים שהתפילין נקראים אות: "והיו לאות על ירך ולטוטפות בין עיניך", וגם השבת נקראה אות: "כי אות היא ביני וביניכם". השבת עצמה כבר נחשבת לאות בינינו לבין ה', ולכן לא מניחים בה את התפילין.

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934	2883	2448	2448	2238	1948	0		
495 חתימת התלמוד	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	-352 הקמת ביהמ"ק ה-2	-422 חורבן ביהמ"ק ה-1 וגלות בבל	חונת ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	מתן תורה	-1311 יציאת מצרים	אפרים ומנשה	-1521 בניי במצרים	-1812 אברהם איבנו	-3760 בריאת העולם

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

- 1 מה האירוע המצויר כאן?
- 2 מתי והיכן הוא התרחש?
- 3 מי זו האישה עם האקדח?
- 4 מי זה האיש בחליפה?
- 5 מהו העץ ומיהו האיש המצוירים ליד חוף הים?

בסוגרית
 קבלו את האיש המצויר כאן
 מה האירוע המצויר כאן?
 מתי והיכן הוא התרחש?
 מי זו האישה עם האקדח?
 מי זה האיש בחליפה?
 מהו העץ ומיהו האיש המצוירים ליד חוף הים?

מי אני? | 👤

א. נולדתי במושבה גדרה בשנת תר"ן - 1889.
 ב. ב-1915 ייסדתי עם אהרון ואלכסנדר אהרונסון את מחתרת ניל"י כדי להביא לסיום השלטון הטורקי בארץ ישראל.
 ג. בחודש ינואר 1917 יצאתי עם חברי יוסף ליזנסקי למשימה במצרים. בדרך נתפסנו. יוסף הצליח להימלט ובי ירו למוות.
 ד. נשאתי בכיסי תמרים, שלאחר זמן צמחו והיו לדקל שנקרא "דקל אבשלום". כך זיהו את מקום קבורתי.
 ה. אחרי מלחמת ששת הימים קברו אותי בחלקת עולי הגרדום בהר הרצל בירושלים.

בסוגרית

5780 ה'תש"פ	5778 ה'תשע"ח	5727 ה'תשכ"ז	5708 ה'תש"ח	5707 ה'תש"ז	5699 ה'תרצ"ט	5657 ה'תר"ץ	5323 ה'רמ"ח	5260 ה'ת"ת	5258 ה'תרנ"ח	4900 ה'רמ"ב	4800 רש"י	4650 רבי טעדיה גאון	4260 ימי הביניים תקופת הראשונים
2019 שנת סיום הש"ס ללומדי הדף היומי	2017 70 שנה למדינה	1969 הרב אריה לוזין	1948 מלחמת הקמת המדינה	1947 מלחמת העצמאות	1939 שואה	1897 הרצל	רבי יוסף קארו	1500 העת החדשה	1492 גירוש ספרד	הרמב"ם	רש"י	רבי טעדיה גאון	510 ימי הביניים תקופת הראשונים

סדר מועד | מסכת ערובין, דפים צ"ד- צ"ז

דף צ"ד: דיני מחיצה

שטח המוקף ב"מחיצה", נחשב רשות היחיד. למשל, חצר המוקפת בגדר גבוהה עשרה טפחים, הרי היא רשות היחיד. מה הדין אם הקימו מחיצה שיש בה פרוצות? "פרצות" הן מלשון פריצה (פתיחה). מחיצה פרוצה, היא מחיצה שחלק ממנה פתוח. אם בצד אחד של השטח לא בנו גדר על כל השטח, הרי זו פרוצה בגדר.

האם מחיצה זו כשרה או פסולה? הגמרא אומרת, כי אם הפרצה אינה רחבה יותר מעשר אמות, כשרה היא. מדוע? מפני שקף דרך בני אדם, לבנות מחיצה עם פתח שניתן להיכנס דרכו אל השטח שהוקף במחיצה. אבל, אין דרך לעשות פתח בגודל של יותר מעשר אמות, ופרצה גדולה כל כך, כבר אינה נחשבת פתח אלא פרוצה הפוסלת את המחיצה.

דף צ"ה: המוצא תפילין בשבת

אדם הולך בשבת ברשות הרבים, והנה לפתע הוא מבחין בזוג תפילין מושלך על הארץ. הוא מבין שצריך להרים את התפילין ולהניח אותם במקום ראוי, אבל הוא גם יודע שבשבת אסור לטלטל חפצים ברשות הרבים. מה יעשה? האיש הזה ילבש את התפילין, כמו שנוהגים בשעת תפילת שחרית וכעת התפילין כבר נחשבים כמו בגד שלו.

עם בגד שלובשים מותר ללכת ברשות הרבים, כך למדנו במסכת שבת, מפני שהבגד נחשב חלק מהאדם. לכן, גם אדם זה ילבש את התפילין, הם יחשבו כמו בגד שלו ואז יקח אותם מרשות הרבים.

דף צ"ו: איסור "בל תוסיף" - זמן תפילין

בל תוסיף: אדם שהחליט כי הוא רוצה לקיים מצוות ארבעת המינים עם אתרוג, לולב, הדס, ערבה וגם עם... תפוח, עובר על איסור "בל תוסיף"; שכן, אסור להוסיף על מצוות התורה.

גם אדם שיושב בסוכה ביום שלאחר חג הסוכות, ואומר שהוא יושב בסוכה כדי לקיים מצוות סוכה, עובר על איסור "בל תוסיף", שהרי לאחר חג הסוכות אין מצוות סוכה, ואסור להוסיף על מצוות התורה.

זמן תפילין: יש מחלוקת תנאים מתי הוא "זמן תפילין". יש תנאים הסוברים שלילה אינו "זמן תפילין", ולכן, המניח תפילין בלילה אינו מקיים מצוה, כי בלילה אין מצוה להניח תפילין. תנאים אחרים חולקים וסוברים, כי לילה כן "זמן תפילין", ולכן, המניח תפילין בלילה מקיים מצוה.

דף צ"ז: קשר התפילין

ברצועות של תפילין של ראש יש קשר מיוחד בצורת האות "דלת". מי אמר לעשות את הקשר הזה, ואיך יודעים איזה קשר לעשות? הגמרא אומרת, שהקדוש ברוך הוא מסר למשה בהר סיני את צורת הקשר שיש לעשות בתפילין.

על התפילין של ראש, יש צורה של האות "שין"; הקשר של תפילין של ראש נעשה בצורת האות "דלת", ויש קשר נוסף בתפילין של יד, בצורת האות "יוד". כל האותיות יחד מרכיבות את אחד משמותיו של הקדוש ברוך הוא: "שין" "דלת" "יוד" = "ש-ד-י".

חידה!

1. האות האחת לפני אחרונה -
2. נמצאת בפתח הבית -
3. נוזל המשמש לחיטוי פצעים -

משלושת אלה ביחד, אנו מקבלים את שם ה' הקשור לתפילין -

□ - □ - □

(מ-ל-ו, מ-ל-ו, מ-ל-ו: מ.ל.ו.ל.ו.)

שאלות השבוע ???

1. איזה גודל של פרוצה פוסל מחיצות?
2. באיזה מקרה מותר להניח תפילין בשבת?
3. על איזה איסור עובר אדם שנוטל בסוכות חמישה מינים במקום ארבעה?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מסי' העלון עליו אתם עונים.* בפיקוח רואה חשבון

